

Ainevaldkond Keel ja kirjandus

VALDKONNAPÄDEVUS

Keele ja kirjanduse ainevaldkonna eesmärk on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, et aidata neil saada keele- ja kultuuriteadlikeks inimesteks, kes suudavad keelereegleid kasutades eesmärgipäraselt suhelda ning kultuuri nautida.

AINEVALDKONNA ÕPPEAINED JA TUNDIDE JAOTUS NÄDALAS

Eesti keel	1. kooliaste	19 tundi
Eesti keel	2. kooliaste	11 tundi
Kirjandus		4 tundi
Eesti keel	3. kooliaste	6,5 tundi
Kirjandus		6 tundi

ÕPPEKORRALDUS

- I kooliastmes õpetatakse eesti keelt üldõpetuse raames.
- III kooliastme 9. klassis on 0,5 valikaine tunni ressurss eesti keeles.
- II ja III kooliastmes on eesti keele ja kirjanduse tunnid üksikute tundide ja ka paaristundidena.
- Eesti keele riiklik tasemetöö viiakse läbi 4. klassis (I kooliaste) ja 7. klassis (II kooliaste).
- 8. klassis on eesti keele õpetuse praktiline osa loovtööde õigekirjal, lausete loomisel (sissejuhatus, eneseanalüüs, kokkuvõte)

AINEVALDKONNA KIRJELDUS

Tartu Luterliku Peetri Kooli õpilane arendab keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu TLPK õppija profiili oskusi järgmiselt:

Kriitilise ja loovmõtlemise oskus: omandab keele- ja kirjandusteadmisi, arendab lugemis-, kirjutamisoskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.

Enesejuhtimisoskus: arendab teadlikult ja aktiivselt kõiki keeleõpetuse osaoskusi, peab keeleoskuse arendamist oluliseks ning on pädev ja motiveeritud oma keele ja kirjanduse alast pädevust edasi arendama.

Suhtlemisoskus: arutleb suuliselt ja kirjalikult, õppides märkama ja arvestama keelekasutuse mõju erinevates suhtlusolukordades.

Koostööoskus: harjutab tegutsemist individuaalselt, rühmas ja klassis, leides keelepädevuste arendamiseks koostöökohti nii eakaaslaste kui täiskasvanutega erinevates õpi- ja eluvaldkondades.

LÕIMINGUPROJEKTID				
	Lõiminguprojekti nimetus	Seotud õppeained	Läbivad teemad	Üldpädevus
1.-3. kl	I kooliastmes lõimitakse aineid üldõpetusliku tööviisi põhimõttel. Lõimingus lähtutakse läbivatest teemadest.			
4.-6. kl	Referaadi koostamine	eesti keel, loodusõpetus, meedia- ja suhtlusõpetus	teabekeskond ja meediakasutus	digipädevus, õpipädevus, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, suhtluspädevus.
5. kl	Oskar Lutsu linnaraamatukogu külastus	eesti keel, kirjandus	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
5. kl	Kalevipoja muuseumi külastus	eesti keel, kirjandus	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, enesemääratlus- pädevus
6. kl	Filmiarvustuse kirjutamine	eesti keel, kirjandus, meedia- ja suhtlusõpetus	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus, teabekeskond ja meediakasutus	kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus

7. kl	Ilukirjandusteose lugemine loodusteaduslikust vaatenurgast	kirjandus, loodusõpetus	keskkond ja jätkusuutlik areng, kultuuriline identiteet	enesemääratlus- pädevus; sotsiaalne ja kodanikupädevus
7.-9. kl	Reisikiri	eesti keel, kirjandus, saksa keel, ajalugu, loodusõpetus, muusikaõpetus, liikumisõpetus, matemaatika	kultuuriline identiteet, teabekeskond ja meediakasutus	kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
7.-9. kl	Teatriarvustus	eesti keel, kirjandus	kultuuriline identiteet, teabekeskond ja meediakasutus	kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
7.-9. kl	Kontserdiarvustus	eesti keel, muusikaõpetus	kultuuriline identiteet, teabekeskond ja meediakasutus	kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
8. kl	Omaloominguline teos redoksreaktsioonide kohta	eesti keel, kirjandus, keemia, muusikaõpetus	kultuuriline identiteet	matemaatika-loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus; kultuuri- ja väärtuspädevus; õpipädevus; suhtluspädevus
8. kl	Arutlus usuõpetuse teema kohta	eesti keel, kirjandus, usuõpetus	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	kultuuri- ja väärtuspädevus,

				enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
9. kl	Orgaanilise keemia igapäevaelu teabematerjal	eesti keel, keemia	teabekasutus ja meedia keskkond	digipädevus
ÕPPEKÄIGUD				
Õppekäik		Läbivad teemad		Üldpädevus
1. kooliaste				
Muuseumikülastus		elukestev õpe ja karjääri kujundamine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus		kultuuri- ja väärtuspädevus; sotsiaalne ja kodanikupädevus; enesemääratluspädevus; õpipädevus; suhtluspädevus; ettevõtlikkuspädevus
Raamatukogu külastus ja raamatukogutund		elukestev õpe ja karjääri kujundamine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus		kultuuri- ja väärtuspädevus; sotsiaalne ja kodanikupädevus; enesemääratluspädevus; õpipädevus; suhtluspädevus

Teatri ja kino külastus	elukestev õpe ja karjääri kujundamine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	kultuuri- ja väärtuspädevus; sotsiaalne ja kodanikupädevus; enesemääratluspädevus; õpipädevus; suhtluspädevus; ettevõtlikkuspädevus
Kohtumised kirjanikega ja külalisesinejad koolis või väljaspool kooli	elukestev õpe ja karjääri kujundamine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, tervis ja ohutus; väärtused ja kõlblus	kultuuri- ja väärtuspädevus; sotsiaalne ja kodanikupädevus; enesemääratluspädevus; õpipädevus; suhtluspädevus; ettevõtlikkuspädevus
2. kooliaste		
Raamatukogu külastus ja/või raamatukogutund	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus, teabekeskond ja meediakasutus	suhtluspädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus
Teatrikülastus ja etenduse analüüsimine	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	õpipädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, suhtluspädevus
Muuseumikülastus (Kalevipoja muuseum)		

3. kooliaste		
Haridusprogramm "Kirjanik koolis"	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus, elukestev õpe ja karjääri kujundamine	õpipädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, suhtluspädevus
TÜ rahvaluule osakonna külastus		
Murrete rääkija/uurija koolis	kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	
Teatrikülastus ja etenduse analüüsimine		
Kirjanike monumentide külastamine Tartu linnas		
HINDAMINE		
<p>Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennatjuhtiva õppija kujundamiseks.</p> <p>I kooliastmes hinnatakse õpilase suulist keelekasutust, kirjutamist ja lugemist (elementaarne lugemisoskus), s.o kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist.</p> <p>II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase suulist ja kirjalikku suhtlusoskust, tekstide analüüsi (funktsionaalne lugemine ja kriitilise lugemise oskus) ja mõistmist, tekstiloomet ja keeleteadmisi.</p> <p>Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse tekstiloomet osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis.</p> <p>Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse olenevalt kooliastmest nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetena.</p>		

Kirjanduse õpitulemusi hinnatakse eesti keele õpitulemustest eraldi alates 5. klassist.

Hindamine valdkonnas toimub vastavalt kooli õppekavale.

Iga trimestri alguses tutvustatakse õpilasele, mida on hinde saamiseks vaja. Kirjalik info lisatakse õppeperioodi alguses Stuudiumisse õppeaine info juurde. Iga arvestuslik töö sisaldab hindamiskriteeriume.

Ainekavad klassiti

Sisukord

1. klass – EESTI KEEL	10
I trimester	12
II trimester	18
III trimester	24
2. klass – EESTI KEEL	31
I trimester	33
II trimester	39
III trimester	45
3. klass – EESTI KEEL	52
I trimester	54
II trimester	62
III trimester	70
4. klass – EESTI KEEL	78
I trimester	80
II trimester	80
III trimester	81
5. klass – EESTI KEEL	83
I trimester	85
II trimester	85
III trimester	86
5. klass – KIRJANDUS	87
I trimester	89
II trimester	90
III trimester	91
6. klass – EESTI KEEL	93
I trimester	95
II trimester	96
III trimester	97
6. klass – KIRJANDUS	98
I trimester	100
II trimester	101
III trimester	102

7. klass – EESTI KEEL	103
I trimester	105
II trimester	106
III trimester	107
7. klass – KIRJANDUS	108
I trimester	110
II trimester	111
III trimester	112
8. klass – EESTI KEEL	114
I trimester	116
II trimester	117
III trimester	118
8. klass – KIRJANDUS	119
I trimester	121
II trimester	122
III trimester	122
9. klass – EESTI KEEL	124
I trimester	126
II trimester	128
III trimester	129
9. klass – KIRJANDUS	131
I trimester	133
II trimester	133
III trimester	134

1. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 245 tundi õppeaastas
- 7 tundi nädalas üldõpetuslikus tööviisis

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- omandab kõik keeleõpetuse osaoskused esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis ja kirjutamisoskuse arendamisega. Suuline keekekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada.

Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele viisil, kus ka teised kirjapandust aru saaksid.

Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse sõnaliste hinnangutena. Õpilasi teavitatakse õppe- ja kasvatuseesmärkidest ja eeldatavatest õpitulemustest õppeteema alguses.

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Hinnates kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused, edusammud ja arendamist vajava. Õpilast hinnatakse vastavalt vajadusele, lähtudes õppeprotsessist ja tuginedes õpilase arengule. Õppeprotsessi vältel toimub vahetu suuline ja kirjalik edasi- ja tagasisidestamine, milles osaleb aktiivselt ka õpilane (enese- ja vastastikhindamise kaudu). Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema. Tagasisidet antakse õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ning läbivate teemade) kohta.

Eesti keele õppimisel hinnatakse õpilase:

- suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist,
- kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

Hindamine hõlmab suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine jne.

ÕPPEKIRJANDUS

- *Jutulinna aabits* Õnne Ints, Kätlin Vainola, Elina Sildre MAURUS
- *Jutulinna aabitsa töövihik* Õnne Ints, Kätlin Vainola, Elina Sildre MAURUS
- *Jutulinna lugemik* Õnne Ints, Kätlin Vainola, Elina Sildre MAURUS
- *Jutulinna lugemiku töövihik* Õnne Ints, Kätlin Vainola, Elina Sildre MAURUS
- *Villemi kirjavihik* Heli Prii, Mare Kabel

AINEKAVA KOOSTAJA

- Merle Adson

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.</p> <p>Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p> <p><u>Kõnelemine</u> Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.</p> <p>Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; • toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; • kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu; • teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; • väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; • jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtu, loetust; • koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, • esitab luuletust peast. 	<p>Kasutatakse erinevaid suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine, ära kirja kirjutamine, mõistekaardi koostamine jms.</p>

Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.

Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.

Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.

Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.

Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.

Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.

Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiim-mõistatused tuttavate juttude kohta.

<p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>		
<p>LUGEMINE Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb häälik-tähest vastavust, loeb vastavalt lugemistasemele õpitud teksti veerides või enam-vähem ladusalt peatustega raskemate sõnade ees; • mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes eakohase teksti sisu; • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...). 	

<p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p>		
--	--	--

<p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.</p>		
<p>KIRJUTAMINE <u>Kirjatehnika</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine.</p> <p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p><u>Tekstiloom</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).</p> <p>Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi,</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; • kirjutab õigesti oma nime. 	

<p>pildiseeria, küsimuste järgi). Lütkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekiri</u> Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.</p> <p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri, -d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt,</p>		
---	--	--

<p>(küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>		
II trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <p>Õppeaastat läbivalt: Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.</p> <p>Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p> <p><u>Kõnelemine</u></p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; • toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; • kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu; • teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; • väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; • jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; • koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu; • esitab luuletust peast. 	<p>Kasutatakse erinevaid suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine, ära kirja kirjutamine, mõistekaardi koostamine jms.</p>

<p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.</p> <p>Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.</p> <p>Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.</p>		
---	--	--

<p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiim-mõistatused tuttavate juttude kohta.</p> <p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>		
<p>LUGEMINE</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb häälik-tähest vastavust, loeb vastavalt lugemistasemele õpitud teksti veerides või enam-vähem ladusalt peatustega raskemate sõnade ees; • mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes eakohase teksti sisu; • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...). 	

<p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p>		
--	--	--

<p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.</p>		
<p>KIRJUTAMINE <u>Kirjatehnika</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähete õppimine. Suurte kirjatähete õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine.</p> <p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; 	

<p><u>Tekstiloom</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).</p> <p>Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkümberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekiri</u> Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.</p> <p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; • kirjutab õigesti oma nime. 	
---	---	--

<p>Sõnade lõpu õigekiri, -d ja -vad (mitmus) ning -b (teigusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>		
III trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS <u>Kuulamine</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i> eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause, jutu sisu; teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäendusena sõna ja nimetab neist mõningaid; väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu; esitab luuletust peast.</p>	<p>Kasutatakse erinevaid suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine, ära kirja kirjutamine, mõistekaardi koostamine jms.</p>

Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.

Kõnelemine

Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.

Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.

Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine.

Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.

Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.

Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.

Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.

<p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.</p> <p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiim-mõistatused tuttavate juttude kohta.</p> <p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>		
<p>LUGEMINE <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma</p>	<p><i>Õpilane:</i> tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb vastavalt lugemistasemele õpitud teksti veerides või enam-vähem ladusalt peatustega raskemate sõnade ees; mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes eakohase teksti sisu; vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; mõtleb jutule alguse või lõpu; on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...).</p>	

<p>lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p>		
---	--	--

<p>Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.</p>		
<p>KIRJUTAMINE <u>Kirjatehnika</u> Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähete õppimine. Suurte kirjatähete õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i> kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; kirjutab tahvlilt ära; täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; koostab näidise järgi kutse; eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i>; kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; teab, et lause lõpeb punktiga;</p>	

<p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p><u>Tekstiloome</u> Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitus (kujundamine näidise järgi).</p> <p>Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p><u>Õigekiri</u> Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p>	<p>teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; kirjutab õigesti oma nime.</p>	
---	--	--

<p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes.</p> <p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri, -d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>		
--	--	--

2. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 210 tundi õppeaastas
- 6 tundi nädalas üldõpetuslikus tööviisis

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- omandab kõik keeleõpetuse osaoskused esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis ja kirjutamisoskuse arendamisega. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada.

Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele viisil, kus ka teised kirjapandust aru saaksid.

Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu

HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse sõnaliste hinnangutena. Õpilasi teavitatakse õppe- ja kasvatusesmärkidest ja eeldatavatest õpitulemustest õppeteema alguses.

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Hinnates kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused, edusammud ja arendamist vajava. Õpilast hinnatakse vastavalt vajadusele, lähtudes õppeprotsessist ja tuginedes õpilase arengule. Õppeprotsessi vältel toimub vahetu suuline ja kirjalik edasi- ja tagasisidestamine, milles osaleb aktiivselt ka õpilane (enese- ja vastastikhindamise kaudu). Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema. Tagasisidet antakse õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ning läbivate temade) kohta.

Eesti keele õppimisel hinnatakse õpilase:

- suulist keekekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist,
- kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

Hindamine hõlmab suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine jne.

ÕPPEKIRJANDUS

Eesti keele õpik I, II osa (Ene Hiiepuu, Leelo Tungal) AVITA

Eesti keele töövihik I osa (Ene Hiiepuu, Anne Klören) AVITA

Eesti keele töövihik II osa (Ene Hiiepuu) AVITA

Eesti keele iseseisvad tööd (Ene Hiiepuu) AVITA

Eesti keele kuulamisülesanded (Ene Hiiepuu, Leelo Tungal) AVITA

AINEKAVA KOOSTAJA/D

- Ave Gill

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u> <i>Õppeaastat läbivalt</i> Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejäätmine ja selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel.</p> <p>Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p><u>Kõnelemine</u> Hääldus- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistes harjutustes.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil. <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> kasutab kõnes terviklauseid; teab ja leiab vastandtähendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; 	<p>Kasutatakse erinevaid suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine, ära kirja kirjutamine, mõistekaardi koostamine jms.</p> <p>Õppemängud Loovtööd Loovesitlused jne</p>

<p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine.</p> <p>Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades.</p> <p>Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.</p> <p>Arutlemine paaris ja rühmas.</p> <p>Oma suhtumise väljendamine.</p> <p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Kuuldud jutu ümberjutustamine, hinnangud tegelastele ja sisule.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast. 	
--	--	--

<p>Sõnatähenduste selgitamine.</p> <p>Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Erinevate luuletuste peast esitamine.</p>		
<p>LUGEMINE</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi.</p> <p>Oma lugemisvea parandamine.</p> <p>Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeül esitus.</p> <p>Üksikute tingmärkide, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.</p> <p>Õpiku sõnastiku kasutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem); • parandab ise oma lugemisvigu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; • on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid; • nimetab loetud raamatute tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi. 	

<p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks).</p> <p>Skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga.</p> <p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.</p> <p>Loole alguse ja lõpu mõtlemine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ilmikas esitamine.</p> <p>Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p>		
---	--	--

<p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.</p> <p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine.</p> <p>Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>		
<p>KIRJUTAMINE</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt</i></p> <p>Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine.</p> <p>Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.</p> <p>Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga. 	

<p><u>Tekstiloomed</u> Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</p> <p><u>Õigekiri</u> Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri.</p> <p>k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p> <p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause).</p> <p>Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri –d (mida teed?), -te (mida teete?), -ga (kellega? millega?), -ta</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil. <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku;alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu-d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?); • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena). 	
---	---	--

<p>(kellela? milleta?), ma , sa, ta, me, te, nad õigekiri.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20-25 sõna lihtlausetena).</p> <p>Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohtlikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>		
II trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt:</i></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.</p> <p>Õpetaja ja kaaslase suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel.</p> <p>Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>Kaaslase ettelugemise kuulamine ja</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; • kuulab õpetaja ja kaaslase eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; • koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil. 	<p>Kasutatakse erinevaid suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine, ära kirja kirjutamine, mõistekaardi koostamine jms.</p> <p>Õppemängud</p> <p>Loovtööd</p> <p>Loovesitlused jne</p>

<p>hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p><u>Kõnelemine</u></p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistes harjutustes.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine.</p> <p>Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades.</p> <p>Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.</p> <p>Arutlemine paaris ja rühmas.</p> <p>Oma suhtumise väljendamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast. 	
--	---	--

<p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Kuuldud jutu ümberjutustamine, hinnangud tegelastele ja sisule.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena.</p> <p>Sõnatähenduste selgitamine.</p> <p>Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Erinevate luuletuste peast esitamine.</p>		
<p>LUGEMINE</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi.</p> <p>Oma lugemisvea parandamine.</p> <p>Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeül esitus.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem); • parandab ise oma lugemisvigu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; 	

<p>Üksikute tingmärkide, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes. Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.</p> <p>Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks).</p> <p>Skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; • on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid; • nimetab loetud raamatute tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi. 	
---	--	--

<p>Loole alguse ja lõpu mõtlemine, tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas esitamine.</p> <p>Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.</p> <p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamise. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>		
<p>KIRJUTAMINE</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt</i></p> <p>Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga. 	

<p>Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.</p> <p>Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjababerile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p><u>Tekstiloom</u> Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</p> <p><u>Õigekiri</u> Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri.</p> <p>-k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; 	
---	--	--

<p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause).</p> <p>Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri -d (mida teed?), -te (mida teete?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?), ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20-25 sõna lihtlausetena).</p> <p>Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu-d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?); • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena). 	
III trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <p><i>Aasta jooksul läbivalt</i></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; • kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; • koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil. 	<p>Kasutatakse erinevaid suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku</p>

<p>selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel.</p> <p>Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>Kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p><u>Kõnelemine</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt:</i></p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistest harjutustes.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine.</p> <p>Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine.</p> <p>Kõnelemine eri olukordades.</p> <p>Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtähendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast. 	<p>pidamine, ära kirja kirjutamine, mõistekaardi koostamine jms.</p> <p>Õppemängud</p> <p>Loovtööd</p> <p>Loovesitlused jne</p>
---	--	---

<p>Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas.</p> <p>Oma suhtumise väljendamine.</p> <p>Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil.</p> <p>Kuuldud jutu ümberjutustamine, hinnangud tegelastele ja sisule.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena.</p> <p>Sõnatähenduste selgitamine.</p> <p>Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Erinevate luuletuste peast esitamine.</p>		
<p>LUGEMINE <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi; Oma lugemisvea parandamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem); • parandab ise oma lugemisvigu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; 	

<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeül esitus.</p> <p>Üksikute tingmärkide, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine.</p> <p>Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; • on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid; • nimetab loetud raamatute tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi. 	
--	--	--

<p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks). Skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga.</p> <p>Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine, tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas esitamine.</p> <p>Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna.</p> <p>Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend.</p> <p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine.</p> <p>Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>		
--	--	--

<p>KIRJUTAMINE</p> <p><u>Kirjatehnika</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine.</p> <p>Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.</p> <p>Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p><u>Tekstiloome</u> Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</p> <p><u>Õigekiri</u> Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga. <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; 	
--	--	--

<p>-k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p> <p>Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause).</p> <p>Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes.</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri - (mida teed?), -te (mida teete?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?), ma , sa, ta, me, te, nad õigekiri.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20-25 sõna lihtlausetena).</p> <p>Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohtlikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu-d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena). 	
---	---	--

3. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 210 tundi õppeaastas
- 6 tundi nädalas üldõpetuslikus tööviisis

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- omandab kõik keeleõpetuse osaoskused esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis ja kirjutamisoskuse arendamisega. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada.

Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele viisil, kus ka teised kirjapandust aru saaksid.

Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

HINDAMINE

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse sõnaliste hinnangutena. Õpilasi teavitatakse õppe- ja kasvatusesmärkidest ja eeldatavatest õpitulemustest õppeteema alguses.

Hindamise eesmärk on toetada eelkõige õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Hinnates kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused, edusammud ja arendamist vajava. Õpilast hinnatakse vastavalt vajadusele, lähtudes õppeprotsessist ja tuginedes õpilase arengule. Õppeprotsessi vältel toimub vahetu suuline ja kirjalik edasi- ja tagasisidestamine, milles osaleb aktiivselt ka õpilane (enese- ja vastastikhindamise kaudu). Õppetöö vältel tuuakse esile oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud ja mille omandamiseks peab veel tööd tegema. Tagasisidet antakse õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ning läbivate teemade) kohta.

Eesti keele õppimisel hinnatakse õpilase:

- suulist keekekastutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist,
- kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

Hindamine hõlmab suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased iseseisvad tööd, lugemispäeviku pidamine jne.

ÕPPEKIRJANDUS

A. Kloren, L. Tungal "Eesti keele õpik 3. klassile" I ja II osa

A. Kloren, L. Tungal "Eesti keele töövihik 3. klassile" I ja II osa

AINEKAVA KOOSTAJA

- Õnne Ints

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS <u>Kuulamine</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Hääliku pikkuste eristamine.</p> <p>Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p>Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.</p> <p>Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi. 	<p>Õpetaja, kaaslase ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine.</p> <p>Suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine, analüüsimine, põhjendamine.</p> <p>Rakenduslikud kuulamistestid ja harjutused.</p>

<p>Dialogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p> <p><u>Kõnelemine</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähdendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; • vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtähdendusega sõnu; • esitab luuletust peast. 	<p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel.</p> <p>Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p>
--	--	--

<p>rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittedõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmikas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel</p>		
--	--	--

<p>LUGEMINE <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms),</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; • mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • teab nimetada mõnda lastekirjanikku. 	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Käskkirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, teade, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine, info leidmine ja lugemine erinevatest allikatest (arvuti, televiisor, nutiseade). Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjandusest, lasteraamatutest ja -ajakirjadest ning igapäevaelust. Sõna, lause ja teksti lugemine ning sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p>
---	---	---

<p>skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, loetule</p>		<p>Mõistekaartide, skeemide, plakatite, kavapunktide jt loomine loetu põhjal.</p> <p>Rolli- ja läbimängud. Intervjuud.</p>
--	--	--

<p>emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistus, vanasõna.</p>		
<p>KIRJUTAMINE</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt:</i></p> <p>Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.</p> <p>Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.</p> <p>Kirjutatu kontrollimine õpiku ja</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; • paigutab teksti korrektselt paberile või arvutis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; 	<p>Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine. Jutu kirjutamine pildi täiendusena (pildiallkiri, tegelaskõne).</p> <p>Loovtöö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>

<p>sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine.</p> <p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Õigekiri</u> Liitsõna. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.</p> <p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid.</p> <p>Nimi-, omadus- ja tegusõna.</p> <p>Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p> <p>Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi. • kirjutab õigesti asesõnu; • märgib kirjas täis- ja suluta kaashäälikuid õigesti; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna); 	<p>Harjutused, õppemängud, etteütlused.</p> <p>Skeemid, mõistekaardid.</p> <p>Õigekirjaga tegelemine on loomulik igapäevane kirjutamisega kaasnev tegevus.</p>
--	---	--

<p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Tekstiloom</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt:</i> Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.</p> <p>Loovtöö kirjutamine (vaba jutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.</p> <p>Sündmustest ja loomast kirjutamine.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Kirja kirjutamine.</p> <p>Oma kirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; • kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile. 	
--	--	--

II trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt:</i> Hääliku pikkuste eristamine.</p> <p>Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p>Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.</p> <p>Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi. 	<p>Õpetaja, kaaslase ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine.</p> <p>Suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine, analüüsimine, põhjendamine.</p> <p>Rakenduslikud kuulamistestid ja harjutused.</p>

<p><u>Kõnelemine</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähdendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine</p>		<p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel.</p> <p>Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p>
---	--	--

<p>ja mittenoustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>		
<p>LUGEMINE <i>Õppeaastat läbivalt</i> Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; • mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma</p>

<p>esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • teab nimetada mõnda lastekirjanikku. 	<p>lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, teade, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine, info leidmine ja lugemine erinevatest allikatest (arvuti, televiisor, nutiseade). Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjandusest, lasteraamatutes ja -ajakirjadest ning igapäevaelust. Sõna, lause ja teksti lugemine ning sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Mõistekaartide, skeemide, plakatite, kavapunktide jt loomine loetu põhjal.</p>
---	---	---

<p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p>		<p>Rolli- ja läbimängud. Intervjuud.</p>
--	--	--

<p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>		
<p>KRIJUTAMINE <u>Kirjatehnika</u> <i>Õppeaastat läbivalt</i> Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.</p> <p>Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.</p> <p>Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; • paigutab teksti korrektselt paberile või arvutis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt. 	<p>Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine. Jutu kirjutamine pildi täiendusena (pildiallkiri, tegelaskõne).</p> <p>Loovtöö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p> <p>Harjutused, õppemängud, etteütled.</p>

<p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Õigekiri</u> Pöördelõppude õigekirjutus.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.</p> <p>Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.</p> <p>Poolitamise harjutamine. Tähestiku järjekord.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörd sõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; • kirjutab suure algustähega lause alguse, inimeste- ja loomade nimed ning õpitud kohanimed; • teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna). 	<p>Skeemid, mõistekaardid.</p> <p>Õigekirjaga tegelemine on loomulik igapäevane kirjutamisega kaasnev tegevus.</p>
--	--	--

<p><u>Tekstiloomed</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt</i></p> <p>Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.</p> <p>Loovtöö kirjutamine (vaba jutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.</p> <p>Sündmustest ja loomast kirjutamine.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Kirja kirjutamine.</p> <p>Oma kirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; • kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile. 	
--	--	--

III trimester		
<p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p><u>Kuulamine</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt</i></p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel.</p> <p>Pikema suulise juhendi meeldejäätmine ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p>Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 	<p>Õpetaja, kaaslase ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine.</p> <p>Suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine, analüüsimine, põhjendamine.</p> <p>Rakenduslikud kuulamistestid ja harjutused.</p>

<p><u>Kõnelemine</u> <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; • vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; • esitab luuletust peast. 	<p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel.</p> <p>Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p>
--	--	--

<p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.</p> <p>Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmikas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>		
<p>LUGEMINE <i>Õppeaastat läbivalt:</i> Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; • mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma</p>

<p>esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • teab nimetada mõnda lastekirjanikku. 	<p>lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, teade, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine, info leidmine ja lugemine erinevatest allikatest (arvuti, televiisor, nutiseade). Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjandusest, lasteraamatutes ja -ajakirjadest ning igapäevaelust. Sõna, lause ja teksti lugemine ning sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Mõistekaartide, skeemide, plakatite, kavapunktide jt loomine loetu põhjal.</p>
--	---	---

<p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistus, vanasõna, luuletus, jutustus,</p>		<p>Rolli- ja läbimängud. Intervjuud.</p>
---	--	--

<p>näidend, kiri.</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>		
<p>KIRJUTAMINE</p> <p><u>Kirjatehnika</u></p> <p><i>Õppeaastat läbivalt:</i></p> <p>Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.</p> <p>Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine.</p> <p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; • paigutab teksti korrektselt paberile või arvutis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt. 	<p>Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine. Jutu kirjutamine pildi täiendusena (pildiallkiri, tegelaskõne).</p> <p>Loovtöö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p> <p>Harjutused, õppemängud, etteütlused.</p> <p>Skeemid, mõistekaardid.</p>

<p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Õigekiri</u> Sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri.</p> <p>Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri.</p> <p>k, p, t s-i ja h kõrval.</p> <p>I ja J õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes).</p> <p>Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>h sõna alguses.</p> <p>Ainsus ja mitmus.</p> <p>Olevik ja minevik.</p> <p>Sõnavara: lähedase ja vastandtähendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; • märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; • ainsus ja mitmus • valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; • märgib kirjas häälikuid õigesti; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna). 	<p>Õigekirjaga tegelemine on loomulik igapäevane kirjutamisega kaasnev tegevus.</p>
--	--	---

<p>keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Tekstiloomed</u> <i>Õppeaastat läbivalt</i> Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.</p> <p>Loovtöö kirjutamine (vaba jutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.</p> <p>Sündmustest ja loomast kirjutamine.</p> <p>Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.</p> <p>Kirja kirjutamine.</p> <p>Oma kirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; • kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile. 	
--	--	--

4. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 175 tundi õppeaastas
- 5 tundi nädalas
- üksikud ja paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning keeleteadlikkus.**

Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, see tähendab, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust.

Peamised märksõnad õppevaldkondade kaupa

Suuline ja kirjalik suhtlus: juhendi järgi toimimine, arutelu osalemine, arvamuse avaldamine ja põhjendamine

Teksti vastuvõtt: tekstiliigid, lihtsamad lugemistehnikad, loetud raamatute tutvustamine

Tekstiloomine: loetud ja läbielatud sündmustest jutustamine, kavapunktide järgi jutustamine, eakohase pikkusega loovjuttude kirjutamine, referaadi koostamine

Keeleteadlikkus: häälikusüsteem, täheõigekiri, sõnaliigid, pööramine, lauseõpetus

HINDAMINE

Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mille käigus saab õpilane suulist ja kirjalikku sõnalist tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevuste ja arenguvõimaluste kohta. Kasutatakse eristavat hindamist (omandatud 89-100%, osaliselt omandatud 50 -74%, mitte veel omandatud 0 – 49%).

Kokkuvõttev hindamine toimub iga trimestri lõpus.

Hinde saamiseks on vajalik sooritada õpitud teemade kohta kokkuvõtavad tööd.

Õppeaasta jooksul läbitavad mahukamad teemad:

- Tähestik ja häälikute jagumine
- Algustäheõigekiri, häälikuühendiõigekiri
- Ilu- ja teabekirjandus, fakt ja aramus
- Sündmuste leidmine, kavapunktide järgi jutustamine

- Sõnaliigid ja nende kokku- ja lahkukirjutamine, pööramine
- Lauseõpetuse alused, otsekõne
- Loo kirjutamise etapid ja kirjutamine

ÕPPEKIRJANDUS

- K. Lepp, K. Orgla, L. Piits, K. Sarapuu, J. Urmet ja L. Vanamölder „Eesti keele õpik ja töövihik 4. klassile” (Avita)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Evelin Schapel

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Suuline ja kirjalik suhtlus	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● toimib juhendi järgi; ● esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; ● väljendab oma arvamust, annab infot edasi arusaadavalt. 	
Keeleteadlikkus	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● teab peast tähestikku ja häälikute jagunemist; ● eristab nimesid, nimetusi ja pealkirju ning teab nende õigekirja. 	
Teksti vastuvõtt	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● eristab tarbe- ja ilukirjandusteksti; ● teeb vahet faktil ja arvamusel; ● leiab (täiskasvanu abiga) huvipakkuva raamatu, tutvustab loetud raamatut kaaslastele, avaldab raamatu kohta arvamust. 	
Tekstilooime	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; ● kirjutab eakohase pikkusega loovjutte. 	
II trimester		
Suuline ja kirjalik suhtlus	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● toimib juhendi järgi; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; • väljendab oma arvamust, annab infot edasi arusaadavalt. 	
Keeleteadlikkus	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • järgib kirjutamisel õpitud häälikuõigekirjareegleid; • eristab sõnu liigiti ja teab nende kokku- ja lahkukirjutamise reegleid. 	
Teksti vastuvõtt	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab lihtsamaid lugemistehnikaid; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot; • leiab (täiskasvanu abiga) huvipakkuva raamatu, tutvustab loetud raamatut kaaslastele, avaldab raamatu kohta arvamust. 	
Tekstiloome	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • leiab loost olulisemad sündmused ja jutustab lugu kavapunktide järgi; • kirjutab lühema tarbeteksti vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile. 	
III trimester		
Suuline ja kirjalik suhtlus	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • toimib juhendi järgi; • annab juhiste alusel kaaslasele tagasisidet; • osaleb aruteludes, väljendab oma arvamust. 	

Keeleteadlikkus	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab pöörata tegusõnu ainsuses ja mitmuses ning kasutada jaatavat ja eitavat kõnet tekstis; ● oskab määrata lauseliikmeid ja teab nende ülesannet lauses; ● moodustab ja kirjavahemärgistab lauseid õpitu piires korrektselt. 	
Teksti vastuvõtt	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi; ● otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust; ● tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust. 	
Tekstilooime	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb kirjutatavate teksti ülesehitust ja vormistustavasid; ● tunneb protsesskirjutamise etappe, täiendab oma tööd tagasiside põhjal; ● koostab lihtsa referaadi. 	

5. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 105 tundi
- 3 tundi nädalas
- üksikud ja paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloome ning keeleteadlikkus.**

Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, see tähendab, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust.

Peamised märksõnad õppevaldkondade kaupa

Suuline ja kirjalik suhtlus: tagasiside, arutelu, kokkuvõte, märksõnakonspekt

Teksti vastuvõtt: tekstiliigid

Tekstiloom: alustekstide põhjal kirjutamine, tsiteerimine, refereerimine, protsessikeskne kirjutamine (kirjeldav ja jutustav tekst)

Keeleteadlikkus: keel, lauseõpetus, täheõigekiri, käänded

HINDAMINE

Hinde saamiseks on vajalik sooritada õpitud teemade kohta kokkuvõtvad tööd. Kasutatakse eristavat hindamist (omandatud 89-100%, osaliselt omandatud 50 -74%, mitte veel omandatud 0 – 49%).

Õppeaasta jooksul läbitavad mahukamad teemad

- Keele olemus
- Sõnamoodustus
- Täheõigekiri
- Jutu kirjutamine
- Käändsõnad ja käänamine
- Lauseõpetuse alused

ÕPPEKIRJANDUS

- Liisi Piits, Kaja Sarapuu ja Terje Varul „Eesti keele õpik ja töövihik 5. klassile” (Avita)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Agnes Lea

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Keele olemus. Sõnamoodustus	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab, mis on keel ning milleks on keelt vaja; ● nimetab erinevaid inimkeeli ning oskab keeli õigesti kirjutada; ● tunneb eesti keele sõnamoodustusviise; tunneb õpitud Johannes Aaviku loodud sõnu; ● oskab võõrsõnast välja tuua võõrsõna tunnused; ● leiab liitsõnast täiend- ja põhiosa; määrab tuletisi ning oskab neist eraldada liite. 	
Tähed ja häälikud. Täheõigekiri I	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb eesti tähestikku ja häälikusüsteemi; ● loetleb võõr- ja võõrsõnatähti; ● oskab kirjas õigesti märkida häälikupikkust; ● oskab <i>i</i> ja <i>j</i>-i õigekirja; ● teab, mis on tegijanimi ning oskab seda õigesti kirjutada; ● oskab õigesti kirjutada sõna algusesse <i>h</i>. 	
II trimester		
Täheõigekiri II	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● leiab sõnast häälikuühendid; ● teab ja kasutab kaashäälikuühendi põhireeglit ja selle nelja erandit; ● valib kirjutades õige sulghääliku. 	
Algustäheõigekiri	<p><i>Õpilane;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab ja kasutab algustäheõigekirjareegleid; teab kirjandi osasid ja nende ülesandeid; ● mõistab kirjutamisprotsessi etappide vajalikkust. 	

III trimester		
Käändsõnad ja käänamine	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb sõnaliike; • oskab sõna liiki määrata; • teab käändsõna liike; • võrdleb omadussõnu; • määrab sõna küsimuse ja käände; • oskab eakohaseid sõnu käämata ainsuses ja mitmuses. 	
Lauseõpetuse alused	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, mis on alus ja mis öeldis; • tunneb lausete jaotumist liht- ja liitlauseteks. 	

5. klass – KIRJANDUS

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana;
- arendab eri žanrites tekstide abil oma jutustamis- esitamis- ja kirjutamisoskust kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis;
- õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse viies õppevaldkonnas: **kirjandustekstide lugemine, kultuuri- ja kirjandusteadmised, teksti analüüs ja tõlgendamine, tekstiloome, suuline väljendusoskus.**

Kirjandustunnis süvendatakse õpilase arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel. Õpilane õpib tundma traditsioone ja pärimust. Kirjandustunnis arendab õpilane oma loovkirjutamis-, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Kirjanduses õpib õpilane mitmekülgselt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara.

HINDAMINE

Hinde saamiseks õpilane:

- analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
- esitab luuletuse;
- eristab kirjalikus töös ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;

- tunneb kirjalikus töös ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, helijälendus ja kordus, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes.

Loetelu kohustuslikust kirjandusest:

- Astrid Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist”.
- Luuleraamat
- Kolm muinasjuttu ühest sarja „Saja rahva lood“ raamatust
- Richard Roht „Jutte loomadest”
- Vabalt valitud päevik
- Valikraamat

ÕPPEKIRJANDUS

- Jaak Urmet ja Lauri Vanamölder „Kirjanduse õpik 5. klassile” (I ja II osa)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Agnes Lea

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Ilu- ja teabekirjandus (proosa), ümbertjutustamine	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb kirjanduse põhiliike, ● oskab kaaslastega arutleda ja kaasõpilast kuulata, ● oskab loetut ja kuuldut ümber jutustada ning lühidalt kokku võtta; ● oskab katkendis sündmustikku õigesti järjestada; ● oskab lugu eri moodi ümber jutustada; ● oskab tekstist tähtsama info üles leida; ● oskab tekstist fakte leida; ● oskab tegelast iseloomustada ja kirjeldada; ● oskab loetu põhjal edasi mõtiskleda. 	Astrid Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist”; valikraamat
Luule	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab võrrelda ilukirjandus- ja teabeteksti (retseptide näitel); ● tunneb mõisteid <i>riim, värss, salm, rütm</i>; ● oskab leida näitest luule tunnuseid; ● oskab juttu oma sõnadega ümber jutustada; ● oskab luuletust peast esitada ja sisu ümber jutustada; ● oskab kaaslast kuulata; ● oskab kirjutada ja vormistada luuletust; ● oskab luuletusest leida stiilivõtteid; ● oskab luuletust erineval hääletoonil ja viisil esitada; ● oskab kasutada sõnastikku, leida sõnadele vasteid. 	Luuleraamat

II trimester		
<p>(Tänapäeva) rahvaluule, rahvakalender</p>	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb ja nimetab (tänapäeva) rahvaluule põhimõisteid ja liigitust (<i>muinasjutt, rahvajutt, loomajutt, fantaasiajutt, muistend, pajatus, naljand, anekdoot, regivärsiline rahvalaul, riimiline rahvalaul</i>); ● oskab nimetada muinasjutu tunnuseid, muinasjuttu peast esitada ja kaaslaste muinasjutu esitust küsimuste abil hinnata; ● oskab rahvamuistendi, naljandi ning regilaulu tunnuseid tekstist leida; ● oskab peast anekdooti rääkida; ● kirjutab omaloomingulise rahvajutu; ● oskab võrrelda tänapäeva rahvaluulet traditsioonilise rahvaluulega; ● oskab tänapäeva rahvaluule kohta oma elust näiteid tuua; ● oskab tekstist koomilist leida; ● oskab selgitada lihtsamaid metafoore ja fraseologisme; ● oskab nimetada eesti rahvakalendri tähtpäevi ja teab tähtpäevade kombeid; ● oskab jutustada oma kogemustest seoses rahvakalendri tähtpäevadega; ● annab oma panuse klassiürituse korraldamisse. 	<p>Kolm muinasjuttu ühest sarja „Saja rahvalood“ raamatust</p>
<p>Kodumaa ja rahvas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab leida märksõna Wikipediast ja eesti entsüklopeediast. ● teab mõisteid <i>kodulugu, sugupuu, perearhiiv</i>; ● oskab võrrelda oma ja vanavanemate lapsepõlve; ● oskab võrrelda digi- ja tavafotosid; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab arutleda rühmas, kuulab kaaslase arvamust ja avaldab enda oma; • oskab ilukirjandusteksti argikeelde tõlkida. 	
III trimester		
Keele oskamine, esinemine, etlemine	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab jutustavat, kirjeldavat ja arutlevat teksti; • oskab argikeelt ja kirjakeelt eristada ning argikeelse teksti kirjakeelseks muuta; • oskab jutustada erineval hääletoonil ja viisil; • teab, mis on väärtushinnang ja oskab nimetada väärtusi; • oskab kavapunkti liitlauseks teha; • oskab teksti kohta erineva raskusega küsimusi esitada; • oskab koostada eeskava; • teab ja tunneb infoallikaid, kust leida infot kirjaniku kohta; • oskab võrrelda oma kodu vanaaegsega; • oskab leida tekstist murde tunnuseid ja suudab teksti kirjakeelde tõlkida; • oskab kaaslast tähelepanelikult kuulata; • oskab rühmas teksti katkendi lavastada. 	
Raamatud muudavad maailma	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab teabeteksti lugeda ja sellest aru saada; • teab saviraamatute ja paberi ajalugu; • arutleb ohutuse üle rühmas; • oskab pilti tekstina esitada ning vastupidi. • oskab paberraamatuid ja • e-raamatuid võrrelda; 	

- oskab kauni käekirjaga luuletust ümber kirjutada ja kujundada;
- tunneb trükkimise ja koolikirjutamise ajalugu;
- oskab teksti põhjal karakteri kohta järeldusi teha;
- oskab leida veebilehelt infot;
- mõistab aimeteksti ja oskab sealt infot leida.
- teab raamatute ajaloost;
- oskab filmi ja kirjandusteost võrrelda;
- teab peamisi tuleohutus-nõudeid;
- oskab veebilehelt infot leida;
- oskab luuletuse sisu mõista ja tõlgendada;
- teab õppeteema põhimõisteid.

6. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 105 tundi
- 3 tundi nädalas
- üksikud ja paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrekselt suuliselt ning kirjalikult.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning keeleteadlikkus.**

Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, see tähendab, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust.

Peamised märksõnad õppevaldkondade kaupa

Suuline ja kirjalik suhtlus: tagasiside, arutelu, kokkuvõte, konspekt.

Teksti vastuvõtt: tekstiliigid, alustekstide leidmine.

Tekstiloomine: alustekstide põhjal kirjutamine, tsiteerimine, refereerimine, viitamine, protsessikeskne kirjutamine (jutustav, kirjeldav ja arutlev tekst).

Keeleteadlikkus: lause, lause suhtluseesmärk, ametlik ja mitteametlik keelekasutus, sõnaliigid, kokku- ja lahkukirjutamine, üte, otsekõne, kaudkõne, käändsõna ja tegusõna vormistik.

HINDAMINE

Hinde saamiseks on vajalik sooritada õpitud teemade kohta kokkuvõtavad tööd ja kirjutada igas trimestris üks jutustav, kirjeldav või arutlev tekst.

Õppeaasta jooksul läbitavad mahukamad teemad

- Üte
- Sõnaliigid
- Võõrsõnad
- Omadussõna võrdlusastmed
- Nimi-, omadus- ja arvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
- Tegusõnade pööramine
- Otsekõne ja kaudkõne
- Lauseliigid
- Eesti keel ja teised keeled

ÕPPEKIRJANDUS

- Liisi Piits, Kaja ja Terje Varul „Eesti keele õpik 6. klassile” (Avita)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Agnes Lea

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Kirjakeel ja argikeel	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> ● kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga; ● eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest. 	Esinemas Tartu Ülikooli murdeuurija ja -kõneleja
Pöördumissõna ehk üte meilides ja mujal	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> ● teab, mis on üte, ja oskab seda kirjavahemärgistada; ● oskab pidada meilivahetust. 	
Tekstiliigid	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> ● iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; ● loeb ja eristab eri liiki tekste; ● analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu; ● avaldab teksti kohta arvamust; ● oskab kirjutada jutustavat, kirjeldavat ja arutlevat teksti; ● oskab leida ja kasutada graafikust/pildist leitud infot; ● sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid. 	Arutleva kirjandi kirjutamine
Sõnaliigid	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● teab tähtsaimaid sõnaliike ja oskab neid tekstis määrata; ● oskab käänata nimi- ja omadussõnu, ka raskemaid, nii ainsuses kui ka mitmuses; ● oskab leida ÕSist juhiseid raskete või tundmatute sõnade käänamiseks. 	

Võõrsõnad	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab võõrsõnade tunnuseid; • õpib selgeks sagedamini esinevate võõrsõnade õigekirja ja tähenduse; • oskab asendada võõrsõnu omasõnadega ja vastupidi; • oskab sõnastikust leida ja kontrollida võõrsõna tähenduse. 	
II trimester		
Omadussõna võrdlusastmed	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab omadussõnade võrdlusastmeid ning oskab neid moodustada; • oskab leida ÕS-ist juhiseid võrdlusastmete moodustamisel. 	
Arvsõnad	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab arvsõnade jagunemist; • oskab arve kirjutada nii sõnade kui ka numbritega; • oskab arvsõnu käänata nii ainsuses kui ka mitmuses; • teab kuupäeva kirjutamise võimalusi. 	
Asesõnad	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära asesõnad, oskab neid käänata nii ainsuses kui ka mitmuses; • oskab kasutada tekstis asesõnu korduste vältimiseks. 	
Kokku- ja lahkukirjutamine	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab nimi- omadus- ja arvsõnade kokku- ja lahkukirjutamise reegleid ning rakendab neid; • kirjutab õigesti kohanimesid, vajaduse korral oskab leida abi ÕS-ist. 	

III trimester		
Tegusõnad	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab pöörata tegusõnu (ka veaohklikke) jaatavas ja eitavas kõnes; • oskab vajaduse korral leida abi ÕS-ist; • oskab tegusõnu pöörata olevikus ja minevikus. 	
Otsekõne ja kaudkõne	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kirjavahemärgistada otsekõnet; • oskab kaudkõnes olevaid lauseid asendada otsekõnega ja vastupidi. 	
Lauseliigid ja interpunktsioon	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb lauses ära aluse ja öeldise, teab, millist ülesannet need lauses täidavad; • moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; • oskab koostada ja kirjavahemärgistada liitlauseid. 	
Eesti keel ja teised keeled	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid; • teab, mida tähendab keelesugulus; • teab, millised on eesti keele lähemad sugulaskeeled ja kus neid keeli kõneldakse; • oskab koostada ja esitada ettekannet loositud soome-ugri rahva kohta. 	Lühietekanne ühest soome-ugri rahvast Esinemas MTÜ Hõimulõimed liige

6. klass – KIRJANDUS

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse viies õppevaldkonnas: **kirjandustekstide lugemine, kultuuri- ja kirjandusteadmised, teksti analüüs ja tõlgendamine, tekstiloome, suuline väljendusoskus.**

Kirjandustunnis süvendatakse õpilase arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel. Õpilane õpib tundma traditsioone ja pärimust. Kirjandustunnis arendab õpilane oma loovkirjutamis-, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Kirjanduses õpib õpilane mitmekülgselt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara.

HINDAMINE

Hinde saamiseks õpilane:

- analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
- esitab luuletuse;

- eristab kirjalikus töös ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- tunneb kirjalikus töös ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, helijäljendus ja kordus, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes.

Loetelu kohustuslikust kirjandusest:

- A. Lindgren „Vennad Lõvisüdamed“ või „Röövlitütar Ronja“
- E. Bornhöhe „Tasuja“
- Uuem noortekirjandus
- Eno Raud „Kalevipoeg“
- O. Preussler „Krabat“
- J. K. Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi“

ÕPPEKIRJANDUS

- Kätlin Kaldmaa ja Anni Kalm „6. klassi kirjandusõpik“ (Koolibri)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Agnes Lea

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Proosateksti analüüsimine, sh tervikteostena üks vabalt valitud noortekirjanduslik ning ulmekirjanduslik teos	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● arutleb kirjandusliku tervikteksi või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle; ● oskab eristada ja sõnastada teksti teemat ning peamõtet; ● avaldab ning põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; ● kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalnormidest; ● koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu; ● järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha. 	
Tekstiliigid	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● eristab eri tekstiliike: proosa-, luule- ja draamateksti; ● kirjutab omaloomingulisi lühemaid ja pikemaid töid; ● kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, sh sõnaraamatuid ja internetti; ● esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti; ● oskab õpitu põhjal luuletekste analüüsida. 	
Kirjeldamine	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb kirjelduse ülesehitust: üldmulje, detailid, hinnang; 	Uuem noortekirjandus

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab koostada kirjeldust: teeb sõnavaliku, esitab olulised ja iseloomulikud tunnused; • tunneb päevikut kui ilukirjandusliku teose vormi. 	
Müüdid	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb muistendi, täpsemalt hiiu- ja vägilasmuistendi olemust; • tunneb müüdi olemust ning analüüsib tuntud Vana-Kreeka müüte. 	
II trimester		
Eeposed	<p><i>Õpilane:</i> tunneb eepose mõistet;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb õpitu piires Homerose „Odüsseia” ja soome eepose „Kalevala lood” sisu; • loeb läbi E. Raua lasteversiooni eesti eeposest „Kalevipoeg” ning esitab ilmekalt originaaleepost; • mõistab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat. 	Eno Raud „Kalevipoeg”
Tekstiloomed	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab luua piltluuletuse; • oskab luua akrostihhoni; • oskab luua anagramme; • oskab juhendi järgi sõnamänge luua; • tunneb jutu ülesehitust ning kirjutab laua pealt valitud eseme kohta loo. 	
Muinasjutud	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ja oskab seletada muinasjutu olemust ja tunnuseid; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb inemuinasjutu eripära; • loeb vendade Grimmide muinasjuttudes läbi vähemalt 15 muinasjuttu ning õpib kaht neist jutustama; • jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile. 	
III trimester		
Rahvaluule	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb muistendi, pajatuse ja naljandi olemust; • analüüsib vana ja nüüdisaegset folkloori; • oskab juhendi järgi kasutada Eesti Rahvaluule Arhiivi; • tunneb rahvaluule lühivorme, seletab neid lahti ning oskab oma elust näiteid tuua. 	
Esinemine	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • lavastab ja esitab rühmatööna peast ühe rahvajutu; • oskab draamateksti rollis lugeda; • mõtestab draamateksti ja selles leiduvaid karaktereid; • oskab proosateksti põhjal draamateksti luua. 	
Tekstitasandid	<i>Õpilane:</i> <ul style="list-style-type: none"> • oskab põhjalikult analüüsida teose erinevaid tekstitasandeid (süžee, aegruum, tegelaskond, temaatika, probleemistik, ideestik); • oskab analüüsida ilukirjanduslike katkendite keele- ja kujundikasutust õpitu piires. 	E. Bornhöhe „Tasuja”

7. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult;
- kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloome ning keeleteadlikkus.**

Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, see tähendab, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust.

Peamised märksõnad õppevaldkondade kaupa

Suuline ja kirjalik suhtlus: tagasiside, arutelu, kokkuvõte, konspekt.

Teksti vastuvõtt: tekstiliigid, alustekstide leidmine.

Tekstiloom: alustekstide põhjal kirjutamine, tsiteerimine, refereerimine, viitamine, protsessikeskne kirjutamine (jutustav, kirjeldav ja arutlev tekst).

Keeleteadlikkus: lause, lause suhtluseesmärk, ametlik ja mitteametlik keelekasutus, sõnaliigid, lauseliikmed, astmevaheldus.

HINDAMINE

Hinde saamiseks on vajalik sooritada õpitud teemade kohta kokkuvõtvad tööd ja kirjutada igas trimestris üks jutustav, kirjeldav või arutlev tekst.

Õppeaasta jooksul läbitavad mahukamad teemad

- Kõnekeel ja kirjakeel, sünonüümid
- Häälikud ja silbid, välted
- Sõnavormid, astmevahelduse
- Häälikuõigekiri
- Käändsõna vormistik
- Tegusõna vormistik
- Kokku- ja lahkukirjutamine

ÕPPEKIRJANDUS

- Priit Rattasepp „Eesti keele õpik 7. klassile. Sõnadest tekstini” (Avita)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Agnes Lea

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Sõnavara, kõnekeel ja kirjakeel	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab kirja-, argi-, oskus-, murdekeele ja slängi olemust ning teab nende keelekujude kasutamissituatsioone; • teab onomatopoeetilisi sõnu ja kõnekäände; • oskab leida sõnaraamatust vajalikku teavet; • tunneb eesti keele murrete jaotust murderühmadesse ja Eesti murdekaarti; • nimetab tänapäevaseid uusi keele kasutusvaldkondi; • mõtestab eesti keele seisundit ühiskondlike ja tehnoloogiliste muutuste ning suundumuste taustal. 	Oma kodumurde sõnade kogumine ja ettekandmine
Kiri ja kuulutus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kirjutada ja vormistada kirja, oskab kirjutada kuulutust. 	Kirja kirjutamine lähedasele inimesele
Sõnaliigid	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb sõnaliike, oskab neid lauses ära tunda ja kasutada; • oskab eakohaseid sõnu liigitada; • määrab (käänd)sõnavormi osade liike (tüvi, liide, tunnus, lõpp). 	
Kirjeldus ja iseloomustus	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab kirjutada kirjeldust, sh kirjeldavat kirjandit, kasutab selleks sobivaid keelevahendeid; • tunneb kirjutamisprotsessi etappe, koostab mõtete kogumiseks mõttekaardi ning kirjandi kava. 	Kirjeldava kirjandi kirjutamine

II trimester		
Astmevaheldus	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab häälikute liike, tunneb ära lühikese ja pika silbi; • oskab kasutada ÕS-i laadi- ja vältevahelduse määramiseks; • oskab eristada astmevahelduse liike, oskab määrata käändsõna astmevaheldust. 	
Ajakirjandustekstid	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab peamisi meediakanaleid; • nimetab peamisi ajakirjandusžanre; • teab uudise kui ajakirjandusžanri eripärasid; • oskab eristada fakti ja arvamust; • oskab leida loetust olulist teavet, oskab kirjutada arvamislugu; • oskab leida loetust olulist teavet, oskab kirjutada uudist 	Uudise kirjutamine koolielust
Häälikuõigekiri	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ja kasutab peamisi ortograafiapõhimõtteid; • oskab sõnu silbitada ja poolitada; • nimetab eesti keele häälikud ning jagab need helilisteks ja helituteks ning täis-, kaas- ja sulghäälikuiks; • tunneb häälikuõigekirja põhireegleid ja järgib neid kirjutamisel; • tunneb algustäheõigekirja kolme kirjutamisviisi: nimi, nimetus ja pealkiri; • kasutab kirjutades õpitud algustäheõigekirjareegleid. 	
Intervjuu ja reportaaž	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab leida loetust olulist teavet; • oskab teha intervjuud; • oskab leida loetust olulist teavet, tunneb reportaaži kui žanri tunnuseid. 	(Vana)vanemate intervjuueerimine kooliürituseks

Käändsõna vormistik, omadussõnade võrdlusastmed	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb käändsõna vorme, oskab neid lauses leida ja kasutada; • oskab käänta eakohaseid sõnu ning õpitud kriitilisemaid sõnu nii ainsuses kui ka mitmuses; • oskab omadussõnu võrrelda, sh moodustada omadussõna võrdlusastmeid; • tunneb peamisi nimi- ja omadussõnaliiteid. 	
III trimester		
Audiovisuaalne meedia	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • teab arvustuse e retsensiooni kui tekstižanri eripärasid; • oskab leida loetust olulist teavet, oskab kirjutada arvustust. 	Kontserdiarvustuse kirjutamine
Tegusõna vormistik	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb tegusõna vorme, oskab neid lauses leida ja kasutada; • kasutab veaohlikke vorme õigesti. 	
Kokku- ja lahkukirjutamine	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb kokku- ja lahkukirjutamise põhireegleid ja järgib neid kirjutamisel. 	

7. klass – KIRJANDUS

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse viies õppevaldkonnas: **kirjandustekstide lugemine, kultuuri- ja kirjandusteadmised, teksti analüüs ja tõlgendamine, tekstiloome, suuline väljendusoskus.**

Kirjandustunnis süvendatakse õpilase arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel. Õpilane õpib tundma traditsioone ja pärimust. Kirjandustunnis arendab õpilane oma loovkirjutamis-, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult. Kirjanduses õpib õpilane mitmekülsemalt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara.

HINDAMINE

Hinde saamiseks õpilane:

- analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
- esitab luuletuse;

- eristab kirjalikus töös ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- tunneb kirjalikus töös ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, helijälendus ja kordus, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes.

Loetelu kohustuslikust kirjandusest:

- O. Luts „Kevade”
- Uuem eesti noortekirjandus
- Noorteromaan (valikraamat)
- J. Krüss „Timm Thaler ehk Müüdüd naer“
- Minu-sarja reisiraamat
- Vabal valikul elulooraamat
- Vabalt valitud nüüdiskirjanduse luulekogumik

ÕPPEKIRJANDUS

- Priit Kruus „7. klassi kirjandusõpik” (Koolibri)

AINEKAVA KOOSTAJA

- Agnes Lea

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Kirjandus ja ilukirjandus, kirjanduse liigitamine, noortekirjandus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● iseloomustab ilukirjanduslikkust; ● teeb vahet kirjandusel ja ilukirjandusel; ● tunneb ilukirjanduse põhiliike; ● oskab arutleda noore ja lapsevanema suhete üle; ● oskab näha kirjandusteose varjatud tähendusi (tegelane kui kujund); ● teab kirjanduse põhiliike ja nende tunnuseid; ● teab noortekirjanduse tunnuseid; kirjutab tegelase sisemonoloogi; ● mõistab, et kirjandusteos jäädvustab oma ajastut; ● mõistab keelekasutuse muutumist ajas; ● tunneb ära peamised kujundid ja oskab neid ka lausetes kasutada. 	<p>Uuem eesti noortekirjandus Külas noortekirjanik</p>
Teatri mitu palet. August Kitzberg	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb teatri ja dramaatika põhimõisteid: näidend, lavastus, etendus, dialoog, monoloog, repliik, remark; ● eristab draamateksti värss- ja proosatekstist; ● teab Eesti rahvusliku teatri sünnilugu ning Lydia Koidula olulisust selles; ● mõistab tragöödia kui draamažanri erinevust komöödiast ning draamast; ● teab olulisemaid fakte August Kitzbergi elu- ja loominguloost; on läbi lugenud August Kitzbergi tragöödia „Libahunt“. 	<p>A. Kitzberg „Libahunt”</p>

II trimester		
Pilguheit muistse kirjanduse radadele	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb maailma vanima eepose „Gilgameši“ lugu; • jutustab vanakreeka eepostest, luulest ning teatrist; • teab teadaolevaid fakte Homeroose ja tema eeposte kohta; • jutustab Trooja sõja eellugu (tüliõunast ja Parise valikust) ning Trooja vallutamise lugu • teab nii „Iliase“ kui ka „Odüsseia“ põhilisi sündmusi ning tegelaskonda; • on lugenud järgmisi vanakreeka müüte: Prometheus, Orpheus ja Eurydike, Sisyphos. 	
Eesti kirjanduse algus, rahvuslik ärkamisaeg	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab olulisemaid nimesid ja teoseid, mis on seotud eesti kirjanduse algusaegadega; • oskab nimetada ajaloolise kirjanduse ja ajalooõpiku sarnasusi ja erinevusi; • sõnastab C. R. Jakobsoni isamaakõne seisukohad, arutleb nende üle; • teab eesti kirjanduse ajajoont 18. saj lõpust 20. saj alguseni; • tunneb K. J. Petersoni, F. R. Faehlmanni, F. R. Kreutzwaldi, L. Koidula elu- ja loomingulugu. 	
Teatri mitu palet. August Kitzberg	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb teatri ja dramaatika põhimõisteid: näidend, lavastus, etendus, dialoog, monoloog, repliik, remark; • eristab draamateksti värss- ja proosatekstist; • teab Eesti rahvusliku teatri sünnilugu ning Lydia Koidula olulisust selles; 	A. Kitzberg „Libahunt”

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab tragöödia kui draamažanri erinevust komöödiast ning draamast; • teab olulisemaid fakte August Kitzbergi elu- ja loominguloost; · on läbi lugenud August Kitzbergi tragöödia „Libahunt“. 	
III trimester		
Rahvaluule	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab folkloori olemust; • teab folkloori põhiliike ja oskab nende kohta näiteid tuua. 	Grafitiga tutvumine Tartu linnaruumis
Luule	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • kordab-kinnistab luule põhimõisteid: luuletus, salm, värss, riim; • kirjeldab luuletuse lüürilise mina tundmusi; • oskab mõtestada luulet lugude jutustamise ja ajastu kirjeldamise vahendina; • sõnastab luuletuses kirjeldatud probleeme ja oskab nende üle arutleda. • teab näpunäiteid edukaks etlemiseks; • oskab kirjeldada luuletuse keelelist kõla; • loeb klassi ees peast luuletuse; • teab peamisi fakte Eesti olulisemate luuletajate elu- ja loominguloost. 	Vabalt valitud nüüdiskirjanduse luulekogumik
Kool eile ja täna. Oskar Luts	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • teab peamisi fakte Oskar Lutsu elu- ja loominguloost; • kujutleb sündmusi eri tegelaste vaatepunktist; 	O. Luts „Kevade” Palamuse Oskar Lutsu Kihelkonnamuuseumi külastus

	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb mõistete prototüüp ja tegelastüüp tähendust, teab peamisi küsimusi, mille abil tegelast analüüsida.	
--	--	--

8. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult;
- kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning keeleteadlikkus.**

Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, see tähendab, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust.

Peamised märksõnad õppevaldkondade kaupa

Suuline ja kirjalik suhtlus: tagasiside, arutelu, kokkuvõte, konspekt.

Teksti vastuvõtt: tekstiliigid, alustekstide leidmine.

Tekstiloomine: alustekstide põhjal kirjutamine, tsiteerimine, refereerimine, viitamine, protsessikeskne kirjutamine (jutustav, kirjeldav ja arutlev tekst).

Keeleteadlikkus: lause, lause suhtluseesmärk, ametlik ja mitteametlik keelekasutus, sõnaliigid, lauseliikmed, täiend, liht- ja liitlause, lauselühend, otsekõne, kaudkõne.

HINDAMINE

Hinde saamiseks on vajalik sooritada õpitud teemade kohta kokkuvõtvad tööd ja kirjutada igas trimestris üks jutustav, kirjeldav või arutlev tekst.

Õppeaasta jooksul läbitavad mahukamad teemad

- Alusteksti põhjal kirjutamine
- Suuline ja kirjalik suhtlemine
- Lauseliikmed
- Tekstiliigid
- Liht- ja liitlause
- Meediatekstid
- Lauselühend, otsekõne ja kaudkõne

ÕPPEKIRJANDUS

- Priit Rataspepp “Eesti keele õpik 8. klassile. Lausest tekstini ”. Tallinn: Avita, 2012

AINEKAVA KOOSTAJA

- Hanna Albi

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Suuline ja kirjalik suhtlemine	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni, oskab argises ja avalikus olukorras kasutada sobivaid keelevahendeid; • märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid; • oskab rühmaarutelus aktiivselt osaleda, avaldab oma arvamust põhjendatult, oskab väljendada eriarvamust; • teeb kuuldu ja loetu kohta suulise ja kirjaliku kokkuvõtte, käsitsi või arvutil; • annab kaaslase tekstile tagasisidet, põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; • esitab kuuldu ja loetu kohta täpsustavaid ja kriitilisi küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi; • väitleb eakohastel teemadel ja teeb väitluse tulemusel järeldusi ja üldistusi. 	<p>Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine</p> <p>Konspekti koostamine – märksõnade valik ja funktsioon</p>
Lauseliikmed	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab lause suhtluseesmärke ja oskab kasutada õiget sõnajärge; • oskab määrata lauseliikmeid; • oskab täiendit lauses õigesti kasutada. 	
Alusteksti põhjal kirjutamine	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt alustekstid ning osundab neid sobivas vormis; • leiab õigekirjajuhiseid keeleallikatest; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsisides ja hinnates; 	<p>Alustekstide leidmine loovtöök</p> <p>Arutleva kirjandi kirjutamine</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab seostada oma kirjutist teiste tekstidega; vahendada loetud tekste sobivalt; • oskab eesmärgipäraselt kirjutada loovtööd, kirjandit, valitud meediateksti ja arvamislugu. 	
II trimester		
Liht- ja koondlause	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab lihtlauset kirjavahemärgistada; • tunneb ära koondlause ja oskab seda kirjavahemärgistada; • oskab korduvate määrustega lauset kirjavahemärgistada; • oskab korduvate täienditega lauset kirjavahemärgistada. 	
Tekstiliigid	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb olulisi teabe- ja meediatekstide liike, nende kasutamise võimalusi ja ülesehitust; • loeb ja kuulab sihipäraselt, valib sobiva lugemisstrateegia, analüüsib kriitiliselt mitmesuguseid teabetekste; • osundab teabetekstide keelelisele eripärale. 	Arvustuse kirjutamine (lõiming muusika või kirjandusega)
Liitlause	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab rind- ja põimlause erinevust, leiab rind- ja põimlause osad, sidendid ning kasutab neid korrektselt ja eesmärgipäraselt; • kirjavahemärgistab liht- ja liitlauseid, segaliitlauseid, põhjendab sidendi ja märgi valikut. 	

III trimester		
Tekstiloomed	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab enda tekste protsessikeskselt: kavandab teksti, võtab arvesse tagasisidet, toimetab, viimistleb, avaldab teksti sobival viisi; • oskab eesmärgipäraselt kirjutada loovtööd, kirjandit, valitud meediateksti ja arvamuskirju. 	Loovtöö
Lauselühend ja otsekõne	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb lauselühendit, oskab lauselühendiga lauset kirjavahemärgistada; • oskab lauselühendit õigesti kasutada, oskab lauselühendi abil lausestust mitmekesistada; • oskab otsekõnet ja ütet kirjavahemärgistada; • oskab muuta otsekõne kaudkõneks ja vastupidi. 	Otsekõnega teksti koostamine (lühijutt või lühinäidend - lõiming kirjandusega)
Meediatekstit	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab meedia eesmärke ja olemust, võrdleb eri meediaväljaandeid ja kanaleid ning nende kasutusvõimalusi ja eesmärke; • loeb ja kuulab sihipäraselt, valib sobiva lugemisstrateegia, analüüsib kriitiliselt mitmesuguseid meediatekste; • märkab kujundlikku keelekasutust mõjutusvahendina; • kontrollib loetud tekstides fakte, esitab kriitilisi küsimusi, eristab libauudist uudisest; • kasutab oma tekstide koostamisel korrektset ülesehitust ja vormistust. 	Valitud meediateksti koostamine

8. klass – KIRJANDUS

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse viies valdkonnas: **kirjandustekstide lugemine, kultuuri- ja kirjandusteadmised, teksti analüüs ja tõlgendamine, tekstilooime, suuline väljendusoskus.**

Kirjandustunnis süvendatakse õpilase arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel.

Õpilane õpib tundma traditsioone ja pärimust. Kirjandustunnis arendab õpilane oma loovkirjutamis-, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektsid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Kirjanduses õpib õpilane mitmekülgselt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara.

HINDAMINE

Hinde saamiseks õpilane:

- analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
- tutvustab loetud luulekogu;
- eristab kirjalikus töös ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;

- tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes.

Kohustusliku kirjanduse loetelu

G. Orwell „Loomade farm”

Luulekogumik (valida üks autor): Paul-Eerik Rummo, Jaan Kaplinski, Juhan Viiding, Hando Runnel, Doris Kareva, Andres Ehin või Artur Alliksaar

Vabalt valitud uuem noorteromaan, nt John Green „Süü on tähtedel”, Kathleen Glasgow „Katkine tüdruk”, Emily Henry „Miljon Juunit”, Sally Nicholls „Jään elama igavesti: iga minut on väärtuslik”, Nina LaCour „Meiega on kõik korras”, Delia Owens, „Kus laulavad langustid“

A. de Saint-Exypery „Väike prints“

W. Golding „Kärbeste jumal“

“Minu”-sarja reisiraamat

ÕPPEKIRJANDUS

- Kruus, Priit. “Kahekõne 2. 8. klassi kirjandusõpik”. Tallinn: Koolibri, 2011

AINEKAVA KOOSTAJA

- Hanna Albi

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Kirjandus ja ühiskond	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • loeb tähelepanelikult teksti ja märkab detaile, oskab teksti põhjal järeldusi teha, leiab otsitavat infot internetist; • mõistab prototüübi olemust; • mõistab allegooriat ja satiiri; • oskab arutleda ühiskonna ja tuleviku üle, oskab neutraalselt oma arvamust avaldada, võttes arvesse poolt- ja vastuargumente; • loeb läbi ühe noortekirjandusliku teose ning oskab teose erinevaid tekstitasandeid analüüsida. 	
Loovkirjutamine: fookus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; • oskab kirjutada korrektse ülesehitusega jutte; • oskab hoida fookust ühel kindlal detailil; • kirjutab ühe eseme teekonnast jutu või novelli. 	
Eesti kirjandusrühmitused	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb Noor-Eesti ja Siuru rühmituse ajalugu ning selle liikmeid; • tunneb paari tänapäevast kirjandusrühmitust; • koostab paaristööna ühe Siuru liikme elu ja loomingu kohta plakati ning kannab selle ette. 	

II trimester		
Lüürika	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; esitab ilmekalt vähemalt kolmesalmilise luuletuse. 	
Kirjandus ja psühholoogia	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> mõistab inimhinge keerukust ja salapära, oskab karakterit analüüsida; oskab analüüsida karakteri otsuseid, nende põhjusi ning saab aru tagajärgedest. 	
Draamakirjandus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb teatri põhimõisteid; oskab kirjutada dramatiseeringut; lööb klassis lühietenduse lavastamisel kaasa; loeb läbi ühe näidendi; analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid. 	
III trimester		
Kirjandus ja loodus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> mõistab looduse tähtsust; oskab tõlgendada kunstiteost ja mõistab teose tausta; oskab arutleda rühmas ning oma arvamust ette kanda. 	

Rahvaluule	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab erinevate maade kultuure ja rahvaluulet; • väärtustab rahvaluulet ja suhtub kultuurierinevustesse tolerantselt; • analüüsib erižanrilisi rahvajutte ning tuvastab rahvaluuleliike; • õpib kaht juttu ilmekalt ja ladusalt peast jutustama. 	
Tüvitekst	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb tüviteksti olemust; • oskab tuua paralleele juttudest ja katkenditest, mis on inspireeritud piiblist; • tunneb tuntud vanasõnade ja ütluste piibellikku algupära; • oskab tõlgendada loetud piiblilugusid ning seostada neid tänapäeval toimuvaga. 	

9. klass – EESTI KEEL

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 87,5 tundi õppeaastas
- 2,5 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult;
- kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
- analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse neljas õppevaldkonnas: **suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstilooime ning keeleteadlikkus.**

Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, see tähendab, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust.

Peamised märksõnad õppevaldkondade kaupa

Suuline ja kirjalik suhtlus: tagasiside, konspekt, ametlik ja mitteametlik suhtlus, veebisuhtlus.

Teksti vastuvõtt: kriitiline lugemine, teabetekstid, pilttekst, teabegraafika, kõne, väitlus.

Tekstilooime: alustekstide põhjal kirjutamine, tsiteerimine, refereerimine, viitamine, protsessikeskne kirjutamine (jutustav, kirjeldav ja arutlev tekst).

Keeleteadlikkus: keeleuendused, poolitamine, võõrsõnad, veaohtriku häälikuõigekirjaga sõnad, algustäheõigekiri, kokku- ja lahkukirjutamine, lühendamise põhimõtted, sõnavara rikastamine, liitlause, lihtlause, koondlause.

HINDAMINE

Hinde saamiseks on vajalik sooritada õpitud teemade kohta kokkuvõtavad tööd ja kirjutada igas trimestris üks jutustav, kirjeldav või arutlev tekst.

Õppeaasta jooksul läbitavad mahukamad teemad

- Eesti keel teiste keelte seas, keelesugulus
- Võrgumaailm

- Sõnade tuletamine ja laenamine
- Teksti ülesehitus ja sidusus
- Teksti stiil ja sõnavara
- Kõne ja väitlus
- Liht- ja liitlause
- Tarbetekstid

ÕPPEKIRJANDUS

- Katrin Puik, Priit Ratassepp, "Eesti keele õpik 9. klassile. Mõttest tekstini ". Tallinn: Avita, 2013

AINEKAVA KOOSTAJA

- Hanna Albi

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Eesti keel teiste keelte seas, keelesugulus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab suuremaid keelkondi; ● mõistab maailma keelelist mitmekesisust; ● oskab leida vajalikku teavet internetist või teatmeteostest; ● tunneb keelte, rahvuste, keelkondade õigekirja; ● teab eesti keele päritolu ja sugulaskeeli; ● oskab võrrelda tekste ja teha lingvistilisi järeldusi; ● mõistab, milles seisneb eesti keele eripära, ja oskab eesti keelt teiste keeltega võrrelda, tajub keelte erinevusi; ● väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; ● teab eesti kirjakeele kujunemise põhietappe; ● mõistab eesti keele praegust olukorda; ● teab argi- ja kirjakeele kasutusala; ● oskab kasutada veebisõnaraamatuid ● oskab kasutada olukorda sobivat keelt; ● tunneb ajaloosündmuste nimetuste õigekirja. 	
Võrgumaailm	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb peamisi veebitekste; ● loeb veebitekste kriitiliselt; ● oskab teksti sisu kokku võtta, tuua välja olulisima; ● oskab leida internetist teavet ja seda kriitiliselt hinnata, oskab kasutada veebiteksti alustekstina; ● oskab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, märkab kujundlikkust; 	

	<ul style="list-style-type: none"> ● põhjendab ning avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust; ● oskab kirjutada kommentaare. 	
Sõnade tuletamine ja laenamine	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb sõnavara rikastamise võimalusi; ● teab liitsõnade moodustamise põhimõtteid; ● oskab moodustada uusi liitsõnu; ● teab kokku- ja lahkukirjutamisreegleid ja oskab neid tekste luues ja parandades rakendada; ● teab peamisi tuletusliiteid, oskab moodustada ja kasutada tuletisi; oskab rakendada kaashäälikuühendi põhireeglit liitega sõnades ja teab erandit; ● teab veaohlike liitega sõnade õigekirja; ● tunneb veaohlike paronüüme ja oskab neid õiges tähenduses kasutada; ● teab peamisi laensõnade rühmi eesti keeles; ● teab võõrsõna tunnuseid, oskab võõrsõna asemele leida omasõnalise vaste; ● tunneb veaohlike võõrsõnade õigekirja; ● oskab uudissõnu tekstis kasutada. 	
Teksti ülesehitus ja sidusus	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab peamisi tekstitüüpe; ● oskab leida tekstist põhiväited ja põhjendused; ● teab peamisi tekstiülesehitusviise, oskab neid tekste luues kasutada; ● teab teksti liigendamise põhimõtteid ja võimalusi, oskab neid tekste luues kasutada; ● tunneb lõigu ülesehitust; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • teab sidusa teksti loomise põhimõtteid ja oskab neid kasutada; oskab õigesti kasutada asesõnu; • tunneb kirjutamise põhietappe; oskab omandatud keeleteadmisi rakendada hinnata kaaslaste teksti ja anda tagasisidet. 	
II trimester		
Teksti stiil ja sõnastus	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist; • oskab kasutada suhtlusolukorda stiililt sobivaid keelendeid; • suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, märkab kujundlikkust ja oskab seda analüüsida; • teab, millised on sagedasemad vead kujundite kasutamisel; • suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, teab levinumaid stiilivääratusi ja oskab neid tekstis vältida; • osaleb rühmatöös, teeb järeldusi ja annab hinnanguid, loeb kriitiliselt ja oskab loetut vahendada. 	
Kõne ja väitlus	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab eesti keele õige häälduse olulisemaid põhimõtteid, oskab neid oma kõnes rakendada; • oskab kasutada sõnaraamatut häälduse kontrollimiseks; 	

	<ul style="list-style-type: none"> ● teab, kuidas esinemiseks valmistuda, seostab oma esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga; ● osaleb rühmatöös, käsitleb rühmaga eakohaseid teemasid, oskab suuliselt esineda; ● oskab suuliselt esineda (koostab ning peab kõnet); ● esitab kuuldu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; ● käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid; ● avaldab oma arvamust ja oskab seda põhjendada. 	
Lause tekstis ja selle õigekiri	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab koostada koondlauset, kasutada ütet ja lisandit; ● oskab lihtlauses õigesti kirjavahemärke kasutada; ● oskab koostada ja kirjavahemärgistada liitlauseid; ● oskab koostada ja kirjavahemärgistada lauselühendi ja otsekõnega lauset; ● teab hea lausestuse olulisemaid põhimõtteid, oskab hoiduda lausestusvigadest. 	
III trimester		
Tarbetekstid	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb peamisi tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi; ● teab tarbetekstide eripära ja vormistamise põhimõtteid; ● oskab eesmärgipäraselt kirjutada avaldust, seletuskirja; vormistab tekstid korrektselt; ● oskab eesmärgipäraselt kirjutada elulookirjeldust. 	
Kogu õpitu kordamine	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab kirjutada veaohlikke oma- ja võõrsõnu; 	Proovieksam, sisseastumiskatseteks valmistumine

	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab kirjutada tuntumaid tsitaatsõnu ja võõrnimesid; ● oskab sõnu õigesti kas kokku või lahku kirjutada; ● oskab kirjutada sõnu õigesti kas suure või väikese algustähega; ● oskab moodustada omadussõnade võrdlusastmeid; käänata ja pöörata veaohlikke sõnu; ● oskab silbitada ja poolitada, teab üldtuntud lühendeid.	
--	---	--

9. klass – KIRJANDUS

AINE MAHT JA ÕPPEKORRALDUS

- 70 tundi õppeaastas
- 2 tundi nädalas
- üksikud ja/või paaristunnid

AINE EESMÄRGID

Õpilane:

- loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd.

AINE LÜHIKIRJELDUS

Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse viies valdkonnas: **kirjandustekstide lugemine, kultuuri- ja kirjandusteadmised, teksti analüüs ja tõlgendamine, tekstiloome, suuline väljendusoskus.**

Kirjandustunnis süvendatakse õpilase arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel.

Õpilane õpib tundma traditsioone ja pärimust. Kirjandustunnis arendab õpilane oma loovkirjutamis-, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Kirjanduses õpib õpilane mitmekülgsemalt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara.

HINDAMINE

Hinde saamiseks õpilane:

- analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost;
- võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande kasutab selleks esitlustarkvara;
- tutvustab loetud luulekogu;
- esitab (peast) luule- või proosateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
- tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes.

Kohustusliku kirjanduse loetelu

A. Kivirähk „Rehepapp ehk november,“

E. Vilde „Pisuhänd“

A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“

„Anne Franki päevik“ või E. M. Remarque „Läänerindel muutusteta“ või A. Kivikas „Nimed marmortahvil“

Kriminaalromaan: Agatha Christie „Kümme väikest neegrit“ (ehk „Ja ei jäänud teda ka“),

Arthur Conan Doyle'i „Baskerville'ide koer“, Karen McManus „Üks meist valetab“, K.

Priilinn „Enne kui on hilja“ või Salla Simukka, „Punane nagu veri“

Novellid, nt Fr. Tuglase „Popi ja Huhuu“, M. Heinsaare „Vanameeste näppaja“,

„Kohtumine Taageperas“

Luulekogumik (valida üks autor): L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel või L. Tungal

ÕPPEKIRJANDUS

- Kruus, Priit. „Kahekõne 3. 9. klassi kirjandusõpik“. Tallinn: Koolibri, 2013

AINEKAVA KOOSTAJA

- Hanna Albi

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED	PRAKTILISED TÖÖD
I trimester		
Loodus ja tänapäevainimene	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • oskab arutleda rühmas ning oma arvamust esitada; • oskab kirjutada lühemat omaloomingulist teksti; • oskab loetud teksti põhjal võrrelda erinevat suhtumist ja elustiili. 	
Soome-ugri kultuur ja kirjandus	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • teab peast sugulusrahvaste nimetusi ning on teadlik nende hetkeseisust; • väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust. 	
Õppetükk „Eestlane ärkab”	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • oskab luuletust oma sõnadega ümber kirjutada ning ajaloolisse konteksti asetada; • tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust. 	
Kriminaalkirjandus	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb kriminaalkirjandusega seotud jooni ja mõisteid; • oskab kirjutada pingelise ja kriminaalsete sugemetega loo; • nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; 	
II trimester		
Huumor ja satiir	<i>Õpilane</i> <ul style="list-style-type: none"> • saab huumorist ja satiirist aru ning oskab satiirilisi katkendeid oma sõnadega lahti seletada; • teab eesti tuntuid komöödiaid ning oskab tegelasi analüüsida. 	

Tragöödia	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb tuntumaid tragöödiaid ning oskab tegelasi analüüsida; • oskab kõiki tekstitasandeid analüüsida; • oskab tüviteksti hilisemate teostega võrrelda. 	
Eesti kirjanduse alustalad	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb tuntumate eesti kirjanike loomingut; • teab, milline on Noor-Eesti rühmituse tähtsus; • teab, mis on keeleuendus; • oskab võrrelda erinevaid proosa- ja luuletekste; • oskab teksti ilmekalt esitada; • oskab analüüsida sonetti ja defineerida soneti mõistet; • oskab novelli mõistet defineerida; • teab novelli ülesehitust; • oskab kirjutada loetud tekstile uue lõpu. 	
III trimester		
Mäss ja vastupanu kirjanduses	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab luules keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; • tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; • oskab väljendada oma arvamust loetud luuletuste kohta; • teab Siuru rühmituse tähtsust; • oskab kirjeldada loetud teksti tegevusaeg ja tegevuskohta; • oskab oma sõnadega defineerida kadunud põlvkonda ning nimetada autoreid; • oskab nimetada arbutajate tähtsust; 	

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab võrrelda teost ja filmi; • teab, mis on pagulaskirjandus. 	
Tänapäevakirjandus Eestis	<p><i>Õpilane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb 21. sajandi autoreid; • oskab võrrelda erinevate kirjanike luuletusi; • oskab kirjeldada loetud teksti ruumi ja tegevusaega; • loeb ühe noore nüüdisaegse kirjaniku luulet või proosat; • esitab (peast) luule- või proosateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; • oskab kirjeldada teksti konflikti; • oskab tegevusmotive ja põhiprobleemi kirjeldada. 	